

Нечипорук Марина Сергіївна,
студентка 6 курсу юридичного інституту
mari_nechiporuk@ukr.net

Науковий керівник:

Марченко Віктор Борисович,
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри правового регулювання економіки,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій дедалі більшої популярності набуває цифрова валюта або «криптовалюта». Проблематика даного питання полягає в тому, що, по-перше, наразі офіційно не закріплено правовий статус таких валют, по-друге, відсутнє чітке розуміння державами яким чином має бути «впроваджений» в економічну систему даний фінансовий інструмент. Важко не погодитися з тим фактом, що дедалі більше країн світу починають визнавати криптовалюти, тому розгляд зарубіжного досвіду їх регулювання є актуальним.

Найпопулярніша цифрова валюта у світі криптотехнологій — біткоїн, першою почала функціонувати в Японії. В 2016 році в Японії був прийнятий законопроект, який врегулював діяльність криптовалютних бірж. Відповідно до цього законопроекту, криптовалюта є цінністю, яка подібна до фінансових активів. Таким чином, операції з цифровою валютою не заборонені японським законодавством, а навпаки, вже у 2017 році в Японії біткоїн визнали офіційним платіжним засобом [4, с. 22]. З квітня 2017 року будь-яка компанія може отримати ліцензію на використання криптовалюти, якщо на її рахунок буде не менше \$ 100 000, а також сплатить \$ 300 000 та пройде податковий аудит. Із цього випливає, що влада навмисно встановила такі високі розцінки, щоб обмежити доступ до легального ринку біткоїнів для невеликих компаній та приватних осіб [1].

На сьогоднішній день, криптовалюта в Росії офіційно не визнана, при цьому законодавчих обмежень щодо використання криптовалюти в цій державі не існує. Восени 2017 Міністерство фінансів Росії та Центробанк почали готувати законопроект про

регулювання криптовалюти в Росії. Передбачається, що в документі буде закріплений юридичний статус цифрових грошей, порядок придбання криптовалюти та процедуру реєстрації учасників, які мають намір вкласти в даний інструмент. Це буде зроблено для того, щоб громадяни могли мати справу тільки з професійними учасниками на організованому ринку криптовалют [5].

Заслугує уваги питання регулювання криптовалюти у Новій Зеландії. Так, Управління з фінансового регулювання і нагляду Нової Зеландії опублікувало офіційну заяву, в якій прирівняла операції з цифровими валютами до операцій з цінними паперами. Щодо регулювання криптовалютної індустрії у Новій Зеландії, то варто зазначити, що постачальники криптовалютних послуг, біржі, індивідуальні брокери, зобов'язані виконувати певні юридичні зобов'язання, наприклад, бути членом схеми врегулювання суперечок, якщо фінансові послуги надаються роздрібним клієнтам та бути зареєстрованим у Реєстрі постачальників фінансових послуг для кожної категорії наданих фінансових послуг. На останок, Управління з фінансового регулювання і нагляду Нової Зеландії зазначає, що споживачам необхідно бути проінформованими про те, що криптовалюти є нестабільними, їх вартість може швидко змінюватися, і вони не використовуються, як законний платіжний засіб [6].

Що стосується регулювання криптовалюти в такій країні як Індія, то Індійський уряд розглядає можливість запуску своєї власної криптовалюти. Пропонована державна криптовалюта повинна бути випущена Резервним банком Індії під назвою «лакшмі». Не дивлячись на це, розглядати біткоіни в якості національної криптовалюти в Індії поки не планується, так як Уряд не впевнений у надійності біткоінів як валюти, а повідомлення про використання цифрових монет для відмивання грошей і фінансування терористів кидають тінь на репутацію криптовалюти.

Підхід до правового регулювання криптовалютних відносин в Китаї зазнає постійних змін. Не дивлячись на те, що офіційна влада країни в 2013 р. заборонила фінансовим установам торгівлю біткоіном, при цьому не поширюючи заборону на фізичних осіб, ринок криптовалют продовжив функціонувати [2, с. 30]. Загалом, криптовалюта розглядається Народним банком Китаю як віртуальний товар, а не валюта. Оподаткування криптовалюти

в цій державі здійснюється таким чином: операції з криптовалютою обкладаються податком на прибуток, прибутковим податком і податком на приріст капіталу, а її продаж може обкладатися податком на додану вартість. У вересні 2017 року Народний банк Китаю оголосив криптовалюти незаконними та наказав негайно припинити всю пов'язану із цим діяльність, оскільки вважають криптовалюти загрозою для стабільності фінансового ринку Китаю, таким чином забороняючи торгівельним платформам конвертувати біткойни в умовні валюти, а банкам заборонено надавати послуги за криптовалютою.

У травні 2013 року Резервний банк Австралії виділив біткоїн як альтернативу валютам різних країн і платіжну систему. В цій державі цифрова валюта не розглядається як фінансовий продукт, тому криптовалютна діяльність не підлягає ліцензуванню. В Австралії діє Кодекс поведінки для гравців індустрії цифрових валют, розроблений Асоціацією цифрових валют і комерції Австралії, який встановлює належні стандарти ведення криптовалютного бізнесу в країні [7]. Операції з криптовалютою обкладаються податком на прибуток (Corporate Tax) та прибутковим податком (Income Tax). При цьому в Австралії існує проблема з подвійним оподаткуванням цифрових валют: податок на товари та послуги стягується як при обміні фіатних грошей на цифрові, так і при оплаті товарів і послуг отриманої в якості криптовалюти. Позитивною тенденцією в Австралії можна вважати те, що наразі активно розробляється законодавство в сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, метою якого є попередження щодо можливостей використання цифрових валют з метою здійснення вищевказаних злочинів.

Що стосується Канади, то правове регулювання операцій з криптовалютами в цій державі передбачає криптовалюту в ролі засобу оплати. Запропонований парламентом Канади в червні 2014 року законопроект передбачає, що криптовалютні біржі зобов'язані, по-перше, реєструватися як фінансові установи в Центрі аналізу фінансових операцій та звітів Канади; по-друге, забезпечувати дотримання законів в області легалізації (відмивання) коштів. Важливо наголосити, що банки не мають права відкривати рахунки на криптовалютних біржах, які не пройшли реєстрацію в Центрі аналізу фінансових операцій та звітів Канади [3]. Особливістю Канади серед «криптовалютних» країн,

можна назвати те, що одним з напрямків діяльності, де використовується цифрова валюта, є оплата праці криптовалютою. Це звична практика для канадців, яка підлягає оподаткуванню.

Висновки. Підсумувавши вище викладене, можна сказати, що кожна держава по-своєму ставиться до регулювання криптовалют. Деякі країни визнали раціональність їх використання та працюють над формуванням правового забезпечення, а деякі країни поки не готові їх прийняти. Очевидним є факт, що юридична заборона на використання цифрової валюти не стримає процеси її застосування, а лише не дозволить державам взяти участь у регулюванні процесів застосування такої валюти.

Література

1. В Японії bitcoin — традиційні гроші [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://stocx.org/%D0%B2-%D1%8F%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%97-bitcoin-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96/>

2. *Пантелєєва Н.* Нові форми грошей в умовах формування інформаційного суспільства//Вісник Національного банку України. — 2015. — №5. — с.30

3. Правовое регулирование операций с криптовалютами в Канаде [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://www.eternitylaw.com/blog/2017/10/05/blog-2017-09-29-pravovoe-regulirovanie-kriptovalyutnyh-operatsij-v-kanade/>

4. *Васильчак С. В., Куницька-Іляш М. В., Дубина М. П.* Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики//Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького — 2017. — № 76. — с.19-25

5.Сказать «да» биткоину: как в России будут регулировать криптовалюты [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://russian.rt.com/business/article/433499-bitkoin-rossiya-zakon-regulirovanie>

6.Фінансовий регулятор Нової Зеландії: усі токени та криптовалюти є цінними паперами [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://coinews.io/ua/category/1-kripto/article/1143-f%D1%96nansovij-regulyatornovo%D1%97-zeland%D1%96%D1%97:-us%D1%96-tokeni-ta-kriptoalvuti-%D1%94-c%D1%96nnimi-paperami>

7. Australian Digital Currency Industry Code of Conduct [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://adca.asn.au/home-2/code-of-conduct/>